

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi – na kanwie jednej z rozpoznawanych ostatnio spraw – przypomniał podstawowe reguły związane z ewentualnym nadaniem mocy wstecznej aktowi prawa miejscowego.

Sąd w pierwszej kolejności przywołał art. 4 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych, według którego akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Idąc dalej WSA zaznaczył, że w świetle ust. 2 tego przepisu w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 14 dni, a jeżeli ważny interes prawny państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia aktu w dzienniku urzędowym. Kończąc przypomnienia przepisów ustawowych Sąd zauważył, że art. 5 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych stanowi, że przepisy art. 4 tej ustawy nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

W kontekście art. 5 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych Sąd podkreślił, że jedną z konstytucyjnych zasad państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) jest zasada niedziałania prawa wstecz (*lex retro non agit*). Jak zaznaczył WSA, zasada ta nie ma charakteru absolutnego i w wyjątkowych sytuacjach może zostać nadana moc wsteczna aktowi prawnemu. Wojewódzki Sąd odwołał się w tym zakresie do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, według którego zakaz *lex retro non agit* dotyczy zwłaszcza przepisów normujących prawa i obowiązki obywateli, jeżeli prowadzi to do pogorszenia ich sytuacji w stosunku do stanu poprzedniego. TK wskazywał też, że odstępienie od tej zasady dopuszczalne jest jedynie wyjątkowo i tylko z usprawiedliwionych względów, gdy jest to konieczne dla realizacji wartości konstytucyjnej ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji.

Dodatkowo WSA wskazał, że w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego podkreśla się, że wsteczna moc prawa może dotyczyć, co do zasady, ewentualnie tylko przyznania praw – i z całą stanowczością należy wykluczyć możliwość zastosowania tej normy do nakładania obowiązków.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 16 października 2020 r., I SA/Łd 268/20

Źródło: [CBOSA](#)